

niseret, men med, at der er samarbejdsvanskeligheder med den pågældende.

Det krav, som arbejdsgiveren i givet fald som udgangspunkt kan kræve erstattet hos den ansvarlige, er alle tab som følge af den pågældendes handling eller undladelse, navnlig godtgørelse udbetalt efter loven om foreningsfrihed, erstatning for økonomisk tab, som arbejdsgiveren har måttet udrede til den ulovligt afskedigede, samt omkostninger, som arbejdsgiveren i den forbindelse med føje har afholdt. Eventuel egen skyld fra arbejdsgiverens side vil efter omstændighederne kunne medføre nedsættelse eller bortfald af erstatningskravet. Arbejdsgiveren har en accessorisk forpligtelse over for den ansatte til at søge at begrænse sit tab.

Den ansattes erstatningsansvar over for arbejdsgiveren i anledning af deltagelse i fysisk blokade eller ulovlig strejke med det angivne ulovlige formål falder uden for reglen i EAL § 23, stk. 1, men er formentlig omfattet af reglen i EAL § 23, stk. 3, jf. ovenfor nr. 4.

8. Arbejdstagere, der ved deltagelse i fysisk blokade eller ulovlig strejke har påvirket arbejdsgiveren til en ulovlig afskedigelse, vil kunne pådrage sig erstatningsansvar ikke blot i forhold til arbejdsgiveren, men også i forhold til den ulovligt afskedigede kollega. Om betingelserne for ansvaret henvises til det, som er anført ovenfor under nr. 7.

Den afskedigedes krav på godtgørelse for ikke-økonomisk skade i anledning af afskedigelsen hjemles ved loven om foreningsfrihed alene i forhold til arbejdsgiveren, hvorimod et tilsvarende krav ikke kan rejses efter dansk rets almindelige erstatningsregler uden for kontrakt, som i givet fald vil skulle anvendes i forholdet mellem den ulovligt afskedigede og arbejdstagere, der retsstridigt har fremkaldt afskedigelsen.

Som nævnt ovenfor i nr. 4 vil EAL § 23, stk. 2, næppe kunne anvendes ved bedømmelsen af arbejdstageres erstatningsansvar for retsstridigt fremkaldelse af en ulovlig afskedigelse. Om reglerne i EAL §§ 24 og 25 henvises til det, som er anført ovenfor i nr. 4.

9. Dansk rets almindelige regler om erstatning uden for kontraktforhold finder anvendelse ved bedømmelsen af foreningers og andre udenforståendes erstatningsansvar såvel i for-

hold til arbejdsgiveren som i forhold til den ulovligt afskedigede arbejdstager.

En fagforening vil pådrage sig erstatningsansvar ved at anstifte og tilrettelægge medlemmers aktioner mod en arbejdsgiver, forudsat at aktionen er retsstridig i forhold til arbejdsgiveren. Foretager foreningen passende handlinger med henblik på at hindre ulovlige aktioner, vil ansvar derimod ikke kunne pådrages, hvis medlemmerne trods foreningens pålæg om at udføre arbejdet overenskomstmæssigt. Det afgørende for bedømmelsen af foreningers ansvar er ifølge UfR 1986.898 H en konkret bedømmelse af, hvilken indflydelse foreningen har haft på aktionernes iværksættelse og udvikling.

Arbejdsgiveren vil i givet fald som udgangspunkt kunne kræve erstatning for alle tab som følge af den pågældendes handling eller undladelse, navnlig godtgørelse efter loven om foreningsfrihed, erstatning for økonomisk tab, som arbejdsgiveren har måttet udrede til den ulovligt afskedigede, samt omkostninger, som arbejdsgiveren i den forbindelse med føje har afholdt. Eventuel egen skyld fra arbejdsgiverens side vil også i forhold til foreninger og andre udenforstående efter omstændighederne kunne bevirke nedsættelse eller bortfald af erstatningskravet.

10. Som det fremgår af det anførte, giver de gældende erstatningsretlige regler mulighed for at nå frem til nuancerede og fuld tilfredsstillende løsninger med hensyn til arbejdstagerens og foreningers erstatningsansvar for medvirken til afskedigelser i strid med loven om foreningsfrihed.

Den bestemmelse om spørgsmålet, som var indeholdt i § 4 b i det lovforslag om ændring af loven om foreningsfrihed, som var fremsat i folketingssamlingen 1987-88, fastslår således ikke noget nyt i forhold til de gældende regler, men kan tværtimod siges at give anledning til forskellige problemer.

Der kan navnlig peges på, at den foreslåede bestemmelse begrænser erstatningsansvaret til tilfælde med forsæt, hvilket dels er en indsnævring i forhold til almindelige regler, dels kan give anledning til bevismæssige problemer, som lettere løses under dansk rets almindelige regler. Den foreslåede bestemmelse regulerer alene godtgørelseskravet og sagsomkostninger,